

Զիրացված ուսումնական ներուժ. ի՞նչ է ցույց տալիս PISA գնահատումը Հայաստանի համար

2026-09-10

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ

Զիրացված ուսումնական ներուժ. ի՞նչ է ցույց տալիս PISA գնահատումը Հայաստանի համար

Հետազոտական ամփոփագիր 2026-05

Անահիտ Գասպարյան, Անահիտ Եսայան և Գևորգ Մինասյան

Համառոտագիր

2025 թվականին Հայաստանն առաջին անգամ մասնակցեց Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ)՝ Աշակերտների միջազգային գնահատման ծրագրին (PISA), որին մասնակցել է 91 երկիր: Հետազոտությունը գնահատում է 15-ամյա աշակերտների հիմնարար հմտությունները գիտության, ընթերցանության, մաթեմատիկայի և թվային խնդիրների լուծման ոլորտներում: Արդյունքները ցույց են տալիս, որ հայ աշակերտների միջին առաջադիմությունը զգալիորեն ցածր է ՏՀԶԿ միջինից բոլոր չորս ուղղություններով, իսկ երկրի դիրքը, կախված ուղղությունից, տատանվում է 73-83-րդ տեղերի սահմաններում: Առավել մտահոգիչ է հմտությունների բաշխվածությունը, աշակերտների շուրջ 58%-ը բոլոր երեք հիմնական ուղղություններում՝ գիտություն, ընթերցանություն և մաթեմատիկա, չի հասնում Level 2 մակարդակին՝ այն նվազագույն շեմին, որի դեպքում աշակերտը կարողանում է գիտելիքը կիրառել պարզ և ծանոթ իրավիճակներում: ՏՀԶԿ-ում այդ ցուցանիշը միջինում 20% է: Միաժամանակ, բարձր առաջադիմություն ցուցաբերող՝ Level 5 կամ 6 մակարդակի հասնող աշակերտների տեսակարար կշիռը Հայաստանում ընդամենը 0.8% է՝ ՏՀԶԿ-ի 11.9%-ի դիմաց: Թվային խնդիրների լուծման ուղղությամբ ևս Հայաստանի արդյունքը զգալիորեն թույլ է՝ 354 միավոր ՏՀԶԿ-ի 500-ի դիմաց, որը շուրջ 42 միավորով ցածր է այն մակարդակից, որը կարելի էր սպասել՝ հաշվի առնելով գիտության ցուցանիշները:

Հմտությունների այս բացը ունի նաև Էական երկարաժամկետ տնտեսական ազդեցություն: Մեր գնահատմամբ՝ եթե բոլոր հաջորդող սերունդները հասնեն

առնվազն Level 2 մակարդակին, ավելի բարձր հմտությունների արդյունքում ձևավորվող երկարաժամկետ տնտեսական օգուտների ներկա արժեքը այլ հավասար պայմաններում կարող է կազմել Հայաստանի ներկայիս մեկ տարվա ՀՆԱ-ի շուրջ հնգապատիկը:

[Զիրացված ուսումնական ներուժ. ի՞նչ է ցույց տալիս PISA գնահատումը
Հայաստանի համար](#)